

2026

ESİAD

EGE SANAYİCİLERİ VE İŞİNSANLARI DERNEĞİ

ESİAD Sanayi Çalıştayı Raporu

GİRİŞ

Dönüşüm

İçinde bulunduğumuz dönemde, küreselleşmenin giderek etkisini kaybettiği, tek kutuplu dünyadan çok kutuplu düzene geçildiği ve ülkelerin korumacı politikalara yöneldiği görülmektedir. Bunun arkasında; pandemi sonrası tedarik zincirlerinde oluşan kırılmaların bölgesel savaşlar ve jeopolitik gerilimlerle derinleşmesi, ham madde ve enerji tedarikindeki sorunlar, küresel güç çekişmelerinin ticaret savaşlarına dönüşmesi, Çin'in teknolojiye ve yüksek üretim kapasitesine dayalı yükselişi gibi pek çok neden bulunmaktadır. Özellikle İran savaşı ile birlikte, enerji ve ham madde tedarik zincirlerinde yaşanan yeni kırılmalar dünya ekonomisini derinden sarsmış; imalat sanayimiz üzerindeki maliyet baskısı da artmıştır.

Gösterge	Mevcut Seviye / Değer	Dönem / Durum	Sektörel Etki ve Değerlendirme
Kapasite Kullanım Oranı (KKO)	%73,5	Ağustos 2026	Sanayi üretiminde belirgin bir yavaşlama sinyalini teyit etmektedir.
İmalat Sanayi PMI	48,1	Ağustos 2026	Son 29 aydır 50 eşik değerinin altında seyrederek daralmanın devam ettiğini göstermektedir.
Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE)	%27,95	Ağustos 2026	Maliyetlerdeki katılaşmayı ve yüksek işletme yükünü yansıtmaktadır.
İhracatta AB'nin Payı	%43	Ocak- Temmuz 2026	AB pazarındaki regülasyon ve ticaret politikalarının kritik önemini ortaya koymaktadır.
Yüksek Teknoloji İhracat Payı	%3,7	2026 Ocak- Temmuz	Uluslararası rekabet için teknoloji odaklı yapısal dönüşüm ihtiyacını doğrulamaktadır.

Güncel sanayi göstergeleri incelendiğinde; 2026 yılı Ağustos ayı itibarıyla %73,5 seviyesinde olan Kapasite Kullanım Oranı ve 29 aydır 50 eşik değerinin altında (48,1) seyreden PMI verileri, sanayi üretiminde belirgin bir yavaşlama ve daralma sinyalini teyit etmektedir.

Üretici Fiyat Endeksi'nin (ÜFE) %27,95 seviyesinde katılaşmasıyla birleşen bu tablo, sanayicinin finansmana erişim zorlukları ve yüksek işletme maliyetleri kısılacında faaliyetlerini sürdürdüğünü açıkça ortaya koymaktadır.

Makroekonomik ve Sektörel Sanayi Göstergeleri Tablosu

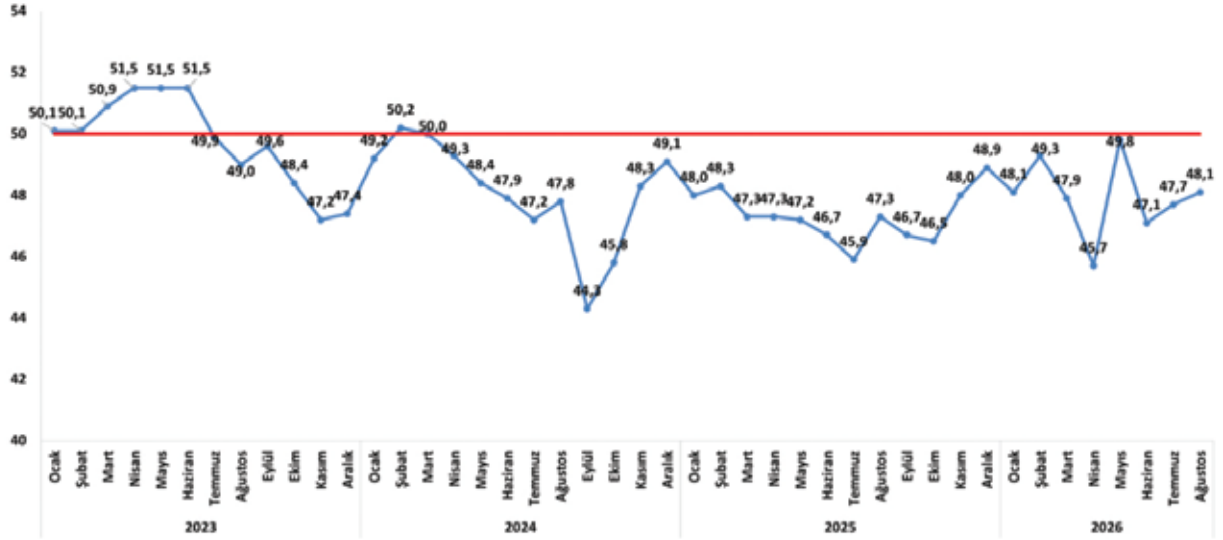

ESİAD

EGE SANAYİCİLERİ VE İŞİNSANLARI DERNEĞİ

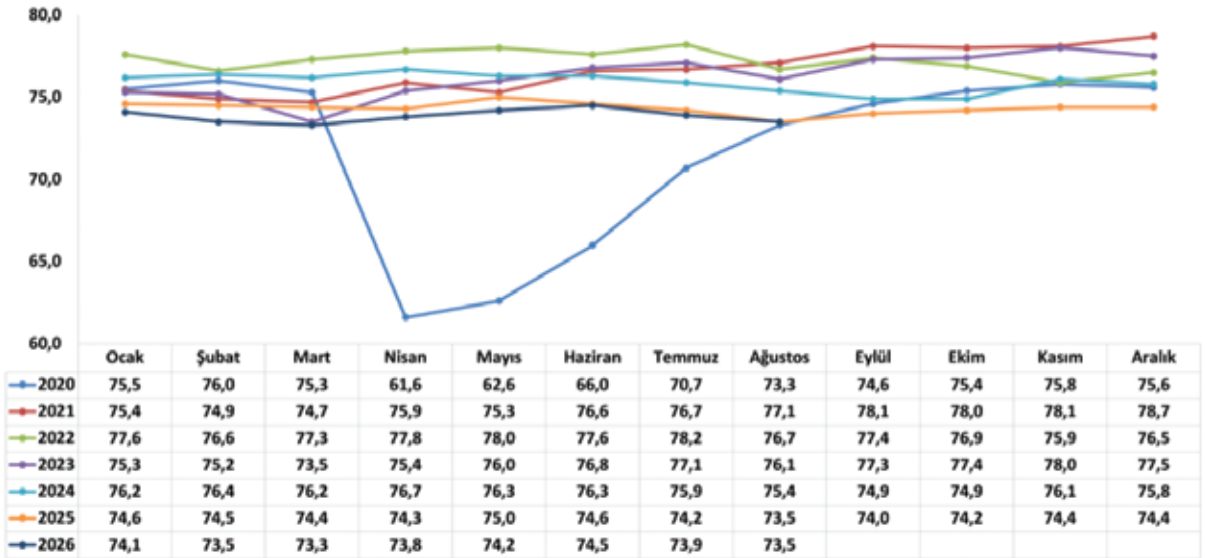
PMI Endeksi 2026 Ağustos ayında 48,1 olarak gerçekleşti.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI
(Satın Alma Yöneticileri Endeksi)

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı Ağustos'ta 73,5 oldu.

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı

ESİAD

EGE SANAYİCİLERİ VE İŞİNSANLARI DERNEĞİ

TÜSİAD Maliyet Bazlı Rekabet Gücü Endeksi (TÜSİAD-RGE) sonuçları da imalat sanayimizin rekabet gücündeki aşınmayı işaret etmektedir. Söz konusu endeks, 2026 yılının ilk çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %1,7 oranında gerileyerek 87,3 olmuştur. Bu gerilemede; enerji maliyetlerindeki %6,0'lık olumlu seyre rağmen, ara mali maliyetlerindeki %3,4 ve dolar bazlı iş gücü maliyetlerindeki %8,5 oranındaki artışın rakip ülkelerin (sırasıyla %1,8 ve %2,1) oldukça üzerinde gerçekleşmesi belirleyici olmuştur. Ayrıca, rakip ülkelerde %1,6 oranında gerileyen finansman maliyetlerinin yurt içinde %0,2 oranında artış göstermesi, sanayicimiz üzerindeki maliyet yükünü daha da ağırlaştırmıştır.

Maliyet Kalemi / Endeks	Yurt İçi Değişim (%)	Rakip Ülkeler Değişim (%)	Rekabet Gücü Etkisi
Ara Mali Maliyetleri	+%3,4	+%1,8	Yurt içi girdi maliyetleri rakip ülkelerin yaklaşık iki katı hızda artmıştır.
Dolar Bazlı İş Gücü Maliyetleri	+%8,5	+%2,1	İş gücü maliyetlerindeki artış (+6,4 puan fark) ihracat rekabetini baskılamaktadır.
Finansman Maliyetleri	+%0,2	-%1,6	Rakip ülkelerde finansman ucuzlarken yurt içinde yükseliş yükü ağırlaştırmıştır.
Enerji Maliyetleri	-%6,0	+%1,1	Enerji tarafında kaydedilen gerileme maliyet baskısını kısmen hafifletmiştir.
TÜSİAD-RGE Genel Endeksi	87,3 (Önceki çeyreğe göre %1,7düşüş)		İmalat sanayimizin toplam rekabet gücünde aşınma devam etmektedir.

Türkiye ve Rakip Ülkeler Maliyet Rekabeti Karşılaştırması (TÜSİAD-RGE 2026/Ç1)

ESİAD

EGE SANAYİCİLERİ VE İŞİNSANLARI DERNEĞİ

Öte yandan, ihracatımızın yaklaşık %43'ünü gerçekleştirdiğimiz Avrupa Birliği'nde; "Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması"nın (SKDM) yanı sıra, "Sanayi Hızlandırma Yasası" taslağı kapsamındaki "Made in EU" gibi yeni imalat ve ticaret politikaları gündemdedir. Bu durum; yeşil, dijital ve toplumsal dönüşümü kapsayan "üçüz dönüşüm" ihtiyacının ne kadar acil olduğunu açıkça göstermektedir.

İmalat sanayi ürünleri ihracatı içinde yüksek teknoloji ürün payının %3,7 seviyesinde kalması ise, uluslararası rekabet gücümüzün artırılabilmesi için sanayide teknoloji odaklı yapısal bir dönüşümü zorunlu kılmaktadır.

Bu çerçevede, ESİAD – Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği tarafından, Yaşar Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Levent Kandiller moderatörlüğünde sanayici üyelerin katılımıyla bir çalıştay düzenlenmiştir.

Bu çalıştay raporu, sanayimizin karşı karşıya kaldığı içsel ve dışsal baskıları analiz ederek, teknolojik adaptasyon ve stratejik iş birlikleriyle sürdürülebilir bir büyüme zemini oluşturmaya yönelik çözüm önerilerini sunmaktadır.

ESİAD

EGE SANAYİCİLERİ VE İŞİNSANLARI DERNEĞİ

Dissal

1-DİŞSAL

FAKTÖRLER

Çalıştayda ilk olarak işletme dışı unsurlar ve sanayinin mevcut yapısını etkileyen makro düzeydeki sorun alanları ele alınmıştır. Özellikle finansmana erişim, enerji ve ham madde maliyetleri, kur politikaları, uluslararası rekabet, devlet destekleri, teşvikler, muafiyetler ve mevzuat kaynaklı sorunlar üzerinde durulmuştur.

Faktörler

ESİAD

EGE SANAYİCİLERİ VE İŞİNSANLARI DERNEĞİ

Yatırım Ortamı ve Finansmana Erişim

Katılımcılar, finansmana erişimin sanayinin en temel sorunlarından biri haline geldiğini ifade etmiştir. Bu sorunun krediye ulaşım meselesinden öte, sanayinin sürdürülebilir yatırım kapasitesini etkileyen yapısal yönüne dikkat çekilmiştir. Yüksek finansman maliyetleri, yatırım iştahındaki azalma ve ekonomik belirsizliklerin sanayi yatırımlarını yavaşlattığı değerlendirilmiştir. Bankacılık sektöründeki daralma ve yüksek faiz nedeniyle birçok işletmenin yatırım kararlarını ertelediği veya durdurduğu belirtilmiştir. Ayrıca yatırım ortamındaki

belirsizliklerin, işletmelerin uzun vadeli planlama yapmasını zorlaştırdığı vurgulanmıştır. Son yıllarda kapanan fabrikalar olduğu, bazı yabancı yatırımcıların ülkemizden çıktığının altı çizilmiştir.

Bazı katılımcılar, mevcut finansman koşulları nedeniyle stratejik yatırım teşvik belgelerinin kullanılmadığını ifade etmiştir.

Özellikle üretim, teknoloji yatırımı ve dönüşüm süreçlerinde finansman desteğinin kritik hale geldiği vurgulanmıştır. Bu noktada, yatırımları teşvik etmek ve sanayicinin önünü açmak adına “Yatırım Kolaylaştırma Merkezi” gibi çözüm odaklı modellerin hayata geçirilmesi önerilmiştir.

Enerji, Ham Madde, Kur Sorunları ve Pazar Kayıpları

Katılımcılar, enerji maliyetleri, ham maddede dışa bağımlılık ve kur baskısının sanayinin rekabet gücünü önemli ölçüde azalttığını ifade etmiştir. Özellikle petrokimya, ambalaj, kimya ve tarım bağlantılı sektörlerde yerli ham madde üretim kapasitesinin yetersiz kaldığı; bazı sektörlerde yerli tedarik oranlarının oldukça düşük seviyelerde olduğu belirtilmiştir. Ham madde maliyetlerindeki artışın üretim maliyetlerini doğrudan etkilediği belirtilmiştir.

Savaşlar ve küresel gelişmeler nedeniyle tedarik zincirlerinde ciddi aksaklıklar yaşandığı; işletmelerin alternatif tedarikçi arayışına yöneldiği ifade edilmiştir.

Ayrıca Çin ve Hindistan gibi ülkelerle rekabetin giderek zorlaştığı bir ortamda, kur politikalarının ihracatçı sektörler üzerinde baskı oluşturduğu vurgulanmıştır. Katılımcılar, kurların baskılanmasının özellikle ihracatçı firmaların rekabet gücünü olumsuz etkilediğini ifade etmiştir.

ESİAD

EGE SANAYİCİLERİ VE İŞİNSANLARI DERNEĞİ

Devlet Otoritesinden Beklentiler, Teşvikler ve Muafiyetler

Katılımcılar, kamunun sanayi politikalarında, uzun vadeli ve stratejik bir yaklaşım benimsemesi gerektiğini vurgulamıştır. Devletin öncelikli sektör hedeflerini daha net belirlemesi ve yatırım ortamını güçlendirecek politikaları daha koordineli biçimde yürütmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Özellikle ekonomik belirsizliklerin sanayiciler açısından risk algısını artırdığı bir ortamda, kamunun güçlü stratejik yönlendirme ve koordinasyonuna ihtiyaç olduğu ifade edilmiştir. Sanayi envanteri, sektör öncelikleri, kümelenme alanları ve ham madde stratejilerinin ülkenin sürdürülebilir kalkınmasına yön verebilecek şekilde daha sistematik biçimde planlanması gerektiği belirtilmiştir.

Katılımcılar, teşviklerin daha hedef odaklı değerlendirilmesi gerektiğini ve bazı alanlarda denetim eksiklikleri bulunduğunu, bunun haksız rekabeti artırdığını ifade etmiştir. Ayrıca kayıt dışılığın rekabet ortamını bozduğu, aracı mekanizmaların üreticiden daha fazla kazanç sağladığı ve üretim odaklı ekonomik yapının güçlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bu çerçevede kayıt dışılığın azaltılması için devlet denetiminin güçlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca devlet tarafından çeşitli teşvikler sağlanmakla birlikte, uygulama süreçlerinde arsa bulma, izin ve tahsis süreçleri gibi alanlarda kolaylaştırıcı mekanizmaların yeterince gelişmediği ifade edilmiştir.

ESİAD

EGE SANAYİCİLERİ VE İŞİNSANLARI DERNEĞİ

AB'nin Yeni Ticaret Politikalarının Sanayi Üzerinde Yarattığı Baskı

AB'nin Yeşil Mutabakat kapsamında çıkardığı düzenlemeler, Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM), karbon ayak izi uygulamaları, veri izlenebilirliği ve sürdürülebilirlik mevzuatı çalıştayda üzerinde durulan konulardan olmuştur. Özellikle ambalaj sektöründe geri dönüşüm süreçleri, ürün geri dönüşümü ve sürdürülebilir üretim kriterlerinin önümüzdeki dönemde belirleyici hale geleceği belirtilmiştir. Her ülkenin kendi atığını yönetmeye başlayacağı ve geri dönüşüm süreçlerinin zorunlu hale geleceği ifade edilmiştir. Bu süreçlere acil bir şekilde entegre olunmasının ihracatın sürdürülebilirliği açısından önemi vurgulanarak, atık kapsamında tahsil edilen bedellerin bu süreçlere entegrasyon için gerekli yatırımlar için kullanılması önerilmiştir.

Katılımcılar öncelikle en önemli pazarımız olan AB'nin Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması'na (SKDM) dikkat çekerek mevcut ve kapsama dahil edilecek sektörler için "Acil Eylem Planları" hazırlanmasını kritik bir ihtiyaç olarak belirtmiştir. Ayrıca, Avrupa Birliği'nin "Made in EU" yaklaşımı kapsamında geliştirdiği yeni üretim ve sürdürülebilirlik standartlarının pazar erişimi açısından kritik hale geleceğini vurgulamıştır. AB standartlarına uyum sağlayamayan sektörlerin ihracat kaybı yaşayabileceği belirtilmiş olup, karbon ayak izi ölçümü, veri izlenebilirliği ve sürdürülebilir üretim süreçlerinin rekabet gücünün temel unsurlarından biri haline geldiği ifade edilmiştir.

Bu çerçevede, AB'nin "Sanayi Hızlandırma Yasa Taslağı" ile ilgili olarak; söz konusu düzenlemenin yasalaşma süreci Türkiye-AB gümrük birliğini kapsayacak şekilde sonuçlansa dahi, Made in EU karşısında Türk sanayisinin durumuna ilişkin sektörel etki analizlerinin yapılması gerektiği ifade edilmiştir. AB'ye ihracatımızda halihazırda rol oynayan ürünlerin yanı sıra ileriye dönük olarak ihracatımıza katkı sağlayacak kalemlerde durum tespiti ve maliyet analizlerinin yapılması, tedbirlerin belirlenmesi, gerekli mevzuat değişikliklerinin yapılarak hazırlıklı olunmasına dikkat çekilmiştir.

Ayrıca AB'nin tedarik zincirlerini geliştirmek amacıyla Hindistan gibi ülkelerle yaptığı Serbest Ticaret Anlaşmalarının Türk sanayisi açısından risk oluşturabileceği belirtilmiş; telafi edici vergi ve koruyucu düzenlemelere ihtiyaç olduğu ifade edilmiştir. Katılımcılar, mevzuat ve teşvik mekanizmalarının yeterince bilinmediğini ve ilaveten özel sektörün regülasyonlara adaptasyon hızının artırılması gerektiğini vurgulamıştır. DTÖ, AB ve uluslararası ticaret kurallarından kaynaklanan hak ve yükümlülüklerin daha iyi anlaşılması gerektiği ifade edilmiştir. Regülasyonlara uyum sürecinde karbon ölçümlerinin sistematik biçimde yapılması önerilmiş olup, devletin karbon ayak izi ölçümü, raporlama standartları ve uygulama rehberliği konusunda sanayiye yol gösterici bir rol üstlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

ESİAD

EGE SANAYİCİLERİ VE İŞİNSANLARI DERNEĞİ

Kümelenme, Rekabetlik ve İş Birliği Kültürü

Katılımcılar, kümelenme modellerinin maliyet avantajı sağladığını ve ortak satın alma mekanizmalarının üretim maliyetlerini azaltabileceğini ifade etmiştir. İtalya örneği üzerinden ortak hareket kültürünün sanayi açısından önemli bir rekabet avantajı oluşturduğu belirtilmiştir. Türkiye’de rekabet içinde iş birliği yani rekabetlik kültürünün yeterince gelişmediğine dikkat çekilerek aynı sektörde faaliyet gösteren işletmeler arasında iş birliği, deneyim paylaşımı ve ortak öğrenme kültürünün güçlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Ek olarak, rekabetlik kavramının kültürel olarak zorlayıcı olabileceği değerlendirilmiştir. Bu kültürün yerleşmesi için firmalara bu modelin sağladığı avantajların matematiksel olarak anlatılması önerilmiştir.

Katılımcılar, kümelenme politikalarının daha stratejik ele alınması gerektiğini ifade etmiştir. Kümelenme sürecinde ilgili kamu kurumlarının, sanayici - iş dünyası örgütleri- üniversiteler ve teknoparklar ile iş birliği halinde, öncü ve yönlendirici bir rol üstlenmesinin, sektörler arası koordinasyonun güçlendirilmesi ve ortak hareket kültürünün geliştirilmesi açısından yararlı olacağı önerilmiştir.

İş Gücü Maliyetleri, Sendikalar ve Rekabet Baskısı

Katılımcılar, sendikal faaliyetlerin de etkisiyle iş gücü maliyetlerinin özellikle son dönemde önemli ölçüde arttığını ifade etmiştir. Bazı sektörlerde işçilik maliyetlerinin Avrupa ülkeleriyle benzer seviyelere ulaştığını ve rekabet gücünü olumsuz etkilediği belirtilmiştir. Buna bağlı olarak işletmelerin daha verimli, daha yalın ve daha rekabetçi üretim modellerine yönelmesi gerektiği vurgulanmıştır.

ESİAD

EGE SANAYİCİLERİ VE İŞİNSANLARI DERNEĞİ

İçsel

2- İÇSEL

FAKTÖRLER

Çalıştayda daha sonra işletmelerin kendi iç süreçleri, dönüşüm ihtiyaçları ve kurumsal gelişim alanları ele alınmıştır. Özellikle verimlilik, etkinlik, çeviklik, dijital dönüşüm, yapay zeka, insan kaynağı yönetimi ve üniversite-sanayi iş birliği konuları üzerinde durulmuştur.

Faktörler

ESİAD

EGE SANAYİCİLERİ VE İŞİNSANLARI DERNEĞİ

Verimlilik, Etkinlik ve Çeviklik

Yapay zekâ, veri analitiği ve otomasyonun sanayide köklü değişimler yarattığı konusunda görüş birliği oluşmuştur. Katılımcılar, işletmelerin verimlilik ve çeviklik kapasitesini artırması gerektiğini ifade etmiştir. Çevikliğin yalnızca hızlı hareket etmek olmayıp veriyi bilgiye dönüştürebilmek olduğu vurgulanmıştır. Özellikle veri analitiği, süreç yönetimi, yapay zeka destekli karar sistemleri ve yalın üretim yaklaşımlarının gelecekte daha önemli hale geleceği belirtilmiştir. Üretim süreçlerinde maliyet azaltıcı uygulamaların, akıllı süreç yönetimlerinin ve veriye dayalı karar mekanizmalarının yaygınlaştırılması gerektiği ifade edilmiştir. Katılımcılar ayrıca üretim süreçlerinde bilgi, teknoloji ve verimlilik odaklı üretim modellerine geçiş yapılması gerektiğini vurgulamıştır.

Bu alandaki ihtiyaçları giderecek şekilde, veriye dayalı karar verme yetkinliğini artıracak uygulamalı “mini-MBA” programlarının gündeme alınmasının önemi belirtilmiştir.

Katılımcılar, yapay zekânın yalnızca operasyonel verimlilik sağlayan bir araç değil, iş modellerini dönüştüren stratejik bir unsur haline geldiğini belirtmiştir. Bununla birlikte veri güvenliği, fikri mülkiyet hakları, etik kullanım ve regülasyonların da önemli tartışma alanları olduğu ifade edilmiştir. Ülkemizin de bu dönüşüm ile ilgili stratejisini belirleyip aksiyon alması beklenmektedir.

Üçüz Dönüşüm

Katılımcılar, sanayinin yalnızca dijital değil aynı zamanda yeşil ve toplumsal dönüşümü kapsayan “üçüz dönüşüm” sürecine uyum sağlaması gerektiğini vurgulamıştır. Üçüz dönüşüm bakımından her sektörün ihtiyacının ve dönüşüm maliyetinin farklı olduğu hatırlatılarak, sektörel bazda yol haritalarının ve maliyet analizlerinin çalışılması gerektiği belirtilmiştir.

Yapay zekanın özellikle beyaz yaka iş süreçlerinde önemli değişimler yaratacağını ve bu sayede raporlama, veri analizi ve operasyonel süreçlerde dönüşümü hızlandıracağı ifade edilmiştir. Yapay zekanın beyaz yaka istihdam yapısını dönüştüreceği ve bazı işlerin otomasyon

tarafından devralınacağı belirtilmiştir. Dijitalleşme ve otomasyonun artık maliyet avantajının ötesinde rekabet gücünün temel unsurlarından biri haline geldiği belirtilmiştir. Çin’in düşük iş gücü maliyetinden çok otomasyon ve robotlaşma yatırımlarıyla öne çıktığı da ifade edilmiştir. Ürün tasarımlarının da otomasyona uygun şekilde geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Yapay zekanın etik ve doğru kullanımının önemine dikkat çekilmiş olup, yapay zekanın bir araç olduğu ve doğru yönetilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bazı işletmelerde Copilot benzeri yapay zeka araçlarının verimlilik artışı sağladığı örneklerle paylaşılmıştır.

ESİAD

EGE SANAYİCİLERİ VE İŞSİZLERİ DERNEĞİ

İnsan Kaynağı ve Nesil Geçişi

Yeni nesil çalışanların beklentilerinin değiştiği ve insan kaynağı yönetiminin giderek zorlaştığı ifade edilmiştir. Özellikle Z kuşağının çalışma kültürü, aidiyet duygusu ve kariyer beklentilerinin sanayide yeni yönetim yaklaşımlarını zorunlu hale getirdiği belirtilmiştir.

Teknik eğitim ile uygulamalı eğitimin daha güçlü entegre edilmesi gerektiği görüşünden yola çıkılarak Mithatpaşa Teknik Lisesi ve benzeri uygulamalı modellerin yeniden değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Katılımcılar, mavi yaka tarafında yetişmiş insan kaynağı sorunu bulunduğunu; teknik eğitim altyapısının güçlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Ayrıca Ege Bölgesi sanayisinin omurgasını oluşturan aile şirketlerine dikkat çekilerek kurumsal yönetim ve nesil geçişi süreçlerinin, bazen dış faktörlerden daha belirleyici olduğu ifade edilmiştir.

Günümüzde personel, birimler ve departmanlar arasında iletişim sorunlarının yaşandığı ifade edilerek, akran öğrenmesinin, deneyim paylaşımının ve departmanlar arası iletişimin kurumsal gelişime katkı sağlayacağı belirtilmiştir.

“Yetkinlik bazlı” yeni bir insan kaynakları anlayışının benimsenmesi, nitelikli iş gücünün hem firmada hem de ülkede tutulabilmesi için elzem görülmüştür. Personel eğitimlerinin önemi belirtilerek, yapay zeka ve dijital dönüşüm süreçleri kapsamında çalışanların yeniden yetkinlik kazanmasını sağlayacak kısa ve uygulamalı eğitim programlarının (“mini-MBA” benzeri) geliştirilmesi önerilmiştir. Öğretme odaklı anlayıştan öğrenme odaklı modele geçilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

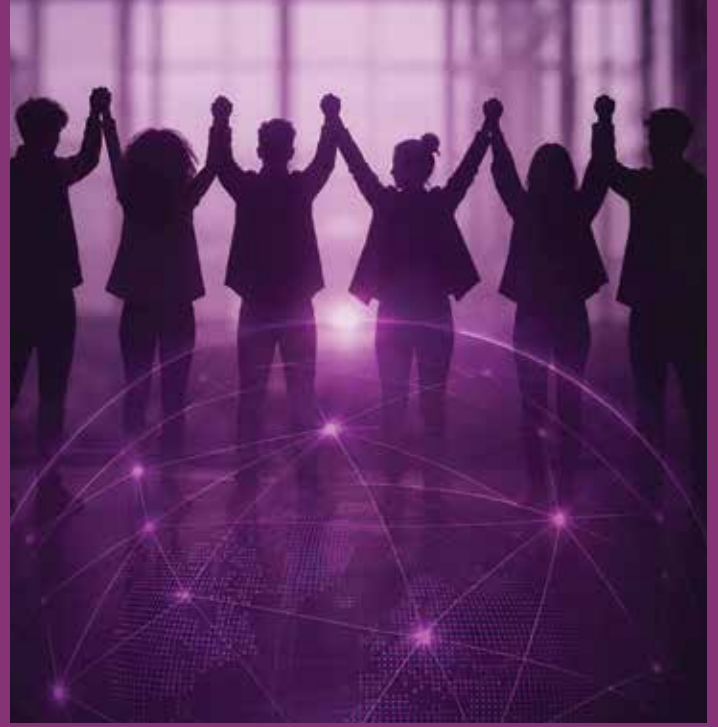
ESİAD

EGE SANAYİCİLERİ VE İŞİNSANLARI DERNEĞİ

Üniversite-Sanayi İş Birliği

Üniversite-sanayi iş birliğinin yalnızca proje bazlı değil, sürdürülebilir, uygulamalı ve uzun vadeli bir yapıya dönüşmesi gerektiği ifade edilmiştir. Süreç yönetimi, veri analizi, yapay zekâ, iletişim, insan kaynağı ve AR-GE alanlarında üniversitelerin sanayiye destek sağlayabileceği belirtilmiştir. Ayrıca, üniversitelerde bulunan ileri teknolojiye sahip ekipman ve laboratuvar altyapısının sanayi tarafından kullanılmasının AR-GE ve üretim süreçlerini hızlandıracağı vurgulanmıştır. Sanayinin üçüz dönüşüme uyumu vurgulanarak, üniversitelerin bu konuda yol gösterici rol üstenebileceği ifade edilmiştir. Özellikle sanayi temsilcilerinin üniversite ile daha yakın çalışması gerektiği vurgulanmıştır. Bu kapsamda Yaşar Üniversitesi tarafından yürütülen ve sıkıntılı işgücü piyasasında sıfır risk ile personel deneyimleme imkânı tanıyan YU-COOP uygulaması örnek olarak gösterilmiştir.

Üniversitelerin geleceğin yeni mesleklerine yönelik nitelikli iş gücü yetiştirmeye odaklanması gerektiği savunulmuştur.

AR-GE Merkezleri, Katma Değer ve Adaptasyon Kapasitesi

Çalıştayda AR-Ge Merkezlerinin araştırmadan çok ürün geliştirme faaliyetleri yürüttüğü ifade edilmiştir. AR-GE merkezlerinin yalnızca sayısal artışının yeterli olmadığı; çıktı ve hedef odaklı değerlendirme mekanizmalarına ihtiyaç olduğu belirtilmiştir. Bu kapsamda, AR-GE merkezlerinin temel odak noktasının ticarileşebilen patentler olması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca bu merkezlerin, kan kaybetmekte olan sektörlerde işlerin yeniden tanımlanmasında bir “can simidi” rolü üstlenebileceği ifade edilmiştir.

Yanı sıra regülasyonlara, sürdürülebilirlik kriterlerine, yapay zekaya ve küresel dönüşüm süreçlerine adaptasyon kapasitesinin artırılmasının kritik olduğu vurgulanmıştır. Katılımcılar, sanayinin geleceğinde esnek, öğrenebilen ve hızlı uyum sağlayabilen kurumların öne çıkacağını ifade etmiştir.

ESİAD

EGE SANAYİCİLERİ VE İŞİNSANLARI DERNEĞİ

Sonuç ve Genel Değerlendirme

ESİAD Sanayi Çalıştayı kapsamında gerçekleştirilen oturumlarda, sanayinin mevcut durumuna ilişkin dışsal ve içsel faktörler çok boyutlu biçimde değerlendirilmiştir.

Katılımcılar; küresel rekabetin sertleştiği bir ortamda finansmana erişim, yüksek enflasyon, kur baskısı, enerji ve ham madde maliyetleri ile öngörülebilirlik sorunlarının sanayi üzerinde önemli baskılar oluşturduğunu ifade etmiştir. Bununla birlikte başta Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) olmak üzere AB regülasyonları, sürdürülebilirlik kriterleri, karbon ayak izi uygulamaları ve “Made in EU” yaklaşımının sanayinin geleceği açısından belirleyici hale geldiği vurgulanmıştır. Özellikle AB politikaları ve tedarik zincirlerinde yaşanan yeniden yapılanmalar, Türk sanayisinin mevcut pozisyonunu yeniden değerlendirmesini zorunlu kılmaktadır. Uluslararası rekabet gücümüz bakımından sanayide teknoloji odaklı yapısal bir dönüşüm kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu dönüşümün gecikmesi durumunda, ülkemizin erken bir sanayisizleşme süreciyle karşı karşıya kalması kaçınılmaz olacaktır.

İçsel dönüşüm başlığında ise yapay zeka, dijitalleşme, otomasyon, verimlilik ve insan kaynağı yönetimi ön plana çıkmıştır. Katılımcılar, sanayinin geleceğinde veri odaklı yönetim anlayışının, teknik yetkinliklerin, üniversite-sanayi iş birliğinin ve adaptasyon kapasitesinin kritik önem taşıyacağını ifade etmiştir. Ayrıca kümelenme, rekabetlik, akran öğrenmesi ve sektörler arası iş birliği modellerinin güçlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Genel değerlendirme kapsamında, kümelenme ve akran öğrenmesi süreçlerinde iş dünyasının önderlik etmesi, kayıt dışılıkla mücadelede devlet denetiminin güçlendirilmesi, karbon uygulamaları konusunda kamunun yol gösterici olması, teşviklerin çoğaltılması ve daha erişilebilir hale getirilmesi önerilmiştir.

ESİAD

EGE SANAYİCİLERİ VE İŞİNSANLARI DERNEĞİ

ESİAD

EGE SANAYİCİLERİ VE İŞİNSANLARI DERNEĞİ

www.esiad.org.tr

Şehit Fethi Bey Caddesi No:55 K:8
Heris Tower İş Merkezi
35210 Konak/Pasaport İzmir
Tel: (0232) 483 88 33 • esiad@esiad.org.tr